Fonaments de les arts

El segle XIX

Solucions · 40 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. PAU 2026 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

SÈRIE 1

EXERCICI 1

[3 punts en total]

Qüestió 1.1.

[1 punt] 0,20 punts per identificar el moviment artístic / 0,20 punts per cada característica formal.

Ramon Casas (1899-1902). *La càrrega*.

Es valora:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge i establir comparacions.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius del **modernisme** (acceptarem realisme).
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació amb una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

L'obra representa una manifestació obrera. Es veu una multitud de persones al fons a la dreta del llenç fugint d'una càrrega de la Guàrdia Civil. Espai compositiu que implica l'espectador en l'escena. Utilitza una panoràmica en forma de ventall per retratar el succés i donar més expressivitat al moviment de la multitud espantada. L'acció principal es desplaça a la dreta del quadre i l'espai buit central dona més dramatisme a la massa d'obrers dispersada a cops. Aquesta composició permet mostrar la gran violència de la càrrega. El personatge principal és el guàrdia a cavall i el manifestant atropellat i que roda per terra. El guàrdia mostra poc interès per l'obrer que és a terra, perquè no mira cap avall, i això augmenta el dramatisme de l'escena. Estem davant una barreja de realisme (un tema actual i proletari) i de romanticisme (drama i dinamisme), però l'enquadrament insòlit com a pintor-cronista de la seva època transmet modernitat. L'estructuració de l'obra en dues zones de diferent il·luminació, el gust pels tons grisos i blaus propis de l'escola de París (Ramon Casas es va formar a Barcelona i a París), la llum difuminada per donar dinamisme a la gent durant la càrrega, el dibuix precís i les pinzellades soltes evidencien l'estil modernista de Casas.

Qüestió 1.2.

[1 punt] 0,25 per cada concepte o esdeveniment

Aquesta pintura és una font primària perquè és coetània als fets que representa: la violència de la Guàrdia Civil contra una manifestació obrera en temps de la restauració de la monarquia borbònica (1874-1902), probablement durant la vaga general de 1902 a Barcelona, que és l'any en què acaba la pintura iniciada el 1899. Fins a l'època del Sexenni Democràtic (1868-1874), Espanya tenia poc proletariat com a conseqüència d'una lenta industrialització que només tenia alguna regió, especialment Catalunya pel desenvolupament de la indústria tèxtil. Les llibertats reconegudes per la Constitució del 1869 permeten a l'italià Fanelli difondre les idees de l'AIT (Associació Internacional de Treballadors) a Espanya, i es va crear la FRE (Federació Regional Espanyola) com a ens dependent de l'AIT i on estaran representades les dues grans ideologies: l'anarquisme i el marxisme. Les polítiques econòmiques del govern beneficiaven la burgesia catalana en perjudici d'un proletariat creixent. Aquest tenia unes condicions de treball molt dures. Augmenta la conflictivitat social i el govern de Mateo Sagasta prohibeix les noves ideologies obreres i el proletariat queda indefens davant les autoritats. Les dues grans ideologies, anarquisme i marxisme se separen. El marxisme es consolida amb la creació del PSOE (1879) i el sindicat UGT (1888). L'anarquisme crea la FTRE (Federació de Treballadors de la Regió Espanyola) el 1881, però es dissol el 1888. A finals del s. XIX s'imposa el terrorisme com a element de lluita. Assassinen Cánovas del Castillo, president del Consell de Ministres d'Espanya, com a revenja pels afusellaments d'alguns dels condemnats per atemptats. La Setmana Tràgica de Barcelona (1909) és una de les grans mobilitzacions obreres d'aquesta època. El 1910 es funda el sindicat anarquista CNT (Confederació Nacional del Treball).

Qüestió 1.3

[1 punt]

Es puntuarà amb 0,5 cada ítem correcte. L'ordre correcte és **A, B, C (**0,25 punts per cadascuna de les dues imatges ordenades, la tercera s'ordenada sola). L'obra **A** pertany a la mateixa època (0,5 punts).

Imatges ordenades

A – Alice Guy-Blaché. *La fada de les cols* (1896) / B – Margarete Heymann-Loebenstein. *Tetera amb nansa de disc* (1929-1930) / C – Frida Kahlo. *Autoretrat amb collaret d'espines i colibrí* (1940).

2. PAU 2026 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

EXERCICI 1

[3 punts en total]

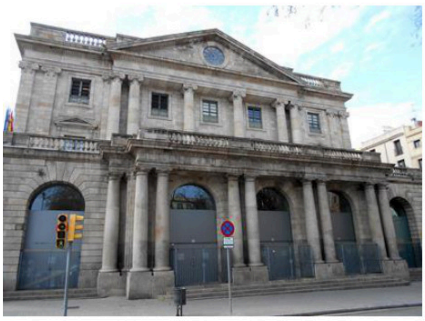
Qüestió 1.1.

[1 punt] 0,20 punts per identificar el moviment artístic / 0,20 punts per cada característica formal

Joan Soler i Faneca (1772). *Llotja de Mar*, Barcelona.

Es valora:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius del **neoclassicisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

L'edifici *Llotja de Mar* (1772) de Joan Soler i Faneca és l´obra més important del neoclassicisme a Barcelona. Aquest moviment artístic s'inspira en **models clàssics (grecoromà i renaixentista)**. Imita l'aparença dels models arquitectònics de l'antiguitat clàssica buscant **solemnitat i austeritat**: rebutja les ornamentacions supèrflues de tota mena, empra les **columnes en substitució dels pilars**; els murs es deixen llisos o es recobreixen amb **motius senzills** en estuc; l'element de **sustentació bàsic és la columna**, sol ser d'ordre dòric i amb el fust acanalat, encara que també es fan servir columnes jòniques i corínties; trobem **balustrades** centrades per grans **frontons triangulars**, frisos i altres elements de disseny grec i romà. **Plantes rectangulars o quadrades**, cobertes planes, voltades o a dues aigües, segons l'estil.

Qüestió 1.2.

[1 punt] 0,5 per cada concepte o esdeveniment

El Neoclassicisme es pot entendre com la màxima expressió de l'interès per l'Antiguitat grecoromana, pel model polític republicà, per les teories filosòfiques del món clàssic, pel sistema de vida, etc., que es van estendre a Europa a la segona meitat del segle XVIII. Els avenços científics van originar la Revolució Industrial (1760-1840) a Anglaterra. En l'àmbit del pensament, a partir dels èxits de la revolució científica de la centúria anterior, sorgeix un corrent de pensament que volia modernitzar la societat amb criteris racionals, la Il·lustració. Els seus plantejaments, juntament amb altres factors econòmics, socials i polítics, van contribuir a soscavar les bases de l'Antic Règim. Els il·lustrats Diderot i D'Alambert van ser directors de la publicació més característica de la Il·lustració: L'Enciclopèdia o Diccionari raonat de les ciències, de les arts i dels oficis (1751-1772). Les noves idees, per una banda, van motivar Napoleó Bonaparte a traslladar-les a les decrèpites corts europees, donant lloc a la Guerra del Francès a Espanya. Per l'altra, van inspirar la independència dels Estats Units (1775-1783) i la Revolució Francesa (1789), que va fer caure l'absolutisme monàrquic a França el 1793.

Qüestió 1.3.

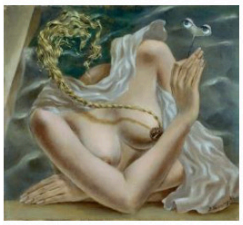
[1 punt]

Es puntuarà 0,5 cada ítem correcte. L'ordre correcte és **A, B, C**. (0,25 punts per cadascuna de les dues imatges ordenades, la tercera s'ordena sola). L'obra **A** pertany a la mateixa època. (0,5 punts)

Imatges ordenades

A – Jacques-Louis David. *El jurament dels Horacis* (1784) / B – Jane Poupelet. *banyista a la vora de l'aigua* (c. 1911) / C – Dorotea Tanning.*Tensió* (1942).

3. PAU 2025 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

EXERCICI 2. [3 punts en total]

Édouard Manet (1882). *Un bar aux Folies Bergère* (El bar del Folies Bergère).

Jeff Wall (1979). *Picture for Women* (Imatge per a dones).

Es valora:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius de les dues obres.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diverses èpoques.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 2.1

[1,5 punts]

L'obra de Manet adopta un **punt de vista** i enquadrament insòlit fins llavors en la pintura, similar als que proporciona la visió a través d'una càmera fotogràfica, com són els motius descentrats o tallats per les vores del quadre. **El tema perd importància en favor del tractament**, atès que els pintors impressionistes van renegar dels grans temes, van fixar l'atenció en la realitat immediata, van renunciar a qualsevol missatge de caràcter social i van recórrer a **temes banals i quotidians**. Els impressionistes com Manet van estudiar una nova manera de pintar que **recrea l'atmosfera**, que constituirà el tema del quadre. La **perspectiva ja no obeeix les regles de la geometria**, sinó que resulta de la disposició cromàtica que defineix l'espai.

Qüestió 2.2.

[1,5 punts]

És clara la inspiració d'*Imatge per a dones* de Jeff Wall en l'obra d'Édouard Manet *El bar del Folies Bergère*, perquè Wall manlleva l'estructura interna de la pintura per a la seva fotografia. La pintura de Manet mostra una figura femenina d'expressió buida que mira fora de marc i és observada per una figura masculina ombrívola; tota l'escena sembla reflectir-se en el mirall que hi ha darrere de la barra. Apreciem aquesta estructura a la fotografia de Wall. Les figures es reflecteixen de manera similar en un mirall i la dona pren una postura i una expressió com les de la cambrera de la pintura de Manet. A més a més, motius com les bombetes, presents també a la pintura de Manet, donen profunditat a l'escena. El cromatisme brillant i la lluminositat trèmula recreen l'atmosfera.

OBSERVACIÓ:

- No s'ha de tenir en compte l'opinió de l'estudiant, perquè el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Els terços de segle i també les dècades es consideren correctes per datar les aportacions artístiques.
- L'alumnat pot combinar grafismes o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

4. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

PRIMERA PART [6 punts en total]

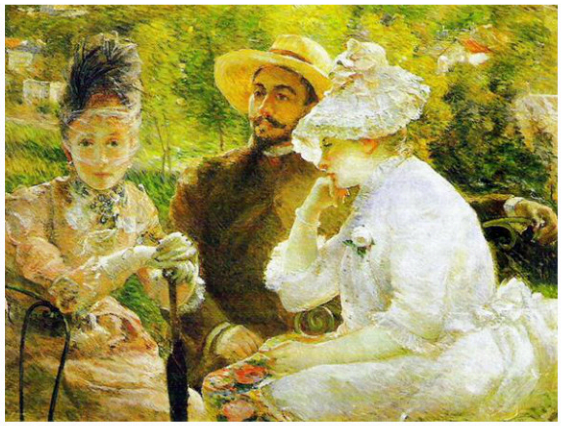
Marie Bracquemond. *Sur la terrasse à Sèvres* («A la terrassa de Sèvres») (1880).

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge i establiment de comparacions.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius de l'**impressionisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1.

[2 punts] 0,4 punts identificar el moviment artístic / 0,4 punts cada característica formal.

L'impressionisme va ser un moviment fonamentalment pictòric. La pràctica pictòrica es va centrar a cercar gairebé únicament la **impressió figurativa** que es vol representar i que constitueix el tema del quadre. **La perspectiva ja no obeeix les regles de la geometria**, sinó que resulta de **la dissociació cromàtica que defineix l'espai**. Les **formes i els volums són suggerits per les pinzellades** més que no pas pel dibuix. Les aportacions tècniques principals van ser: la teoria dels colors basada en descobriments científics de l'època; la **representació dels colors tal com es veuen**, reconeixent així la incidència de la llum com a determinant; la **coloració d'ombres** en detriment del clarobscur; la **pinzellada solta**, i la **preferència per treballar en el lloc que es pinta** i no pas al taller.

5. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Qüestió 2.

[2 punts] 0,4 per cada esdeveniment

Segona meitat del segle XIX. Consolidació de la revolució industrial. Aparició de nous materials i fonts d'energia. Migració del camp cap a la ciutat; algunes ciutats dupliquen la seva població. Això comporta un replantejament de les necessitats urbanístiques de les grans ciutats. Millores en els mitjans de comunicació i la tecnologia (ferrocarril, tren, vaixell de vapor, telègraf, fotografia, formes d'impressió, cinema...). Expansió del periodisme i la propaganda comercial. Unificació italiana (1861) i reordenament de grans imperis, entre els quals Alemanya (1871), la caiguda del Segon Imperi francès i l'adveniment de la Tercera República Francesa (1870). Consolidació dels Estats Units d'Amèrica després de la guerra de Secessió (1861-1865). Proclamació de la Primera República Espanyola i restauració de la monarquia. Moviments obrers i agitació social. Sorgiment de noves ideologies i moviments: comunisme, anarquisme, moviments nacionalistes. Colonialisme: influència del món occidental sobre la resta de cultures. A escala social: aparició i consolidació del proletariat, afermament del paper de la burgesia que s'havia enriquit durant la revolució industrial, societat industrialitzada, creixement demogràfic i urbà. El centre artístic europeu més important de l'art va ser París. La millora dels mitjans de comunicació propicia la influència internacional entre artistes. Mercantilització de l'art. La burgesia esdevé el client per excel·lència de l'art de la segona meitat del segle XIX. Sorgiment de moviments artístics diversos que acaben superposant-se els uns als altres degut al ritme amb què van sorgint. Recerca per part dels artistes d'una identitat pròpia. Els Estats Units, degut a la seva diversitat social, esdevenen el gran comprador d'obres d'art (tant antigues com contemporànies), col·leccions que seran la llavor dels futurs museus.

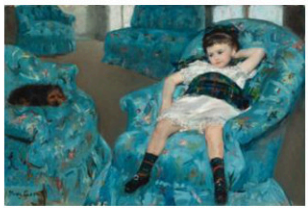
6. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Qüestió 3.

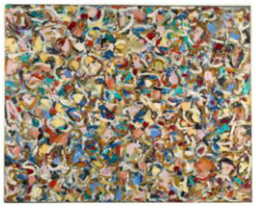
[2 punts]

Es puntuarà amb 0,5 punts cada ítem correcte. L'ordre correcte és **B, C, A**. L'obra **B** pertany a la mateixa època.

Imatges ordenades

B – Mary Cassatt (1878). *Little Girl in a Blue Armchair* / C – Gunta Stölzl (1928). *5 Chöre* / A – Lee Krasner (1947). *Noon*.

7. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

8. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 2

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

9. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

10. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 4

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

11. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 5

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

12. PAU 2024 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 6 (Opció A)

Solució no disponible: la pauta oficial no la inclou o no s'ha pogut localitzar.

13. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 6 (Opció B)

Segona Part. Opció B

[4 punts]

Eugène-Emmanuel Viollet-le-Duc.

***Col.loquis sobre arquitectura* (1863).**

Estudiar els sistemes admesos pels constructors que ens han precedit en el temps és el mitjà segur per a aprendre a construir nosaltres mateixos, mes cal extreure d'aquest estudi alguna cosa més que simples còpies. Així, per exemple, reconeixem que en els **principis estructurals […] de l'edat mitjana** hi ha elements excel·lents puix que permeten una gran llibertat d'execució, una gran lleugeresa i al mateix temps elasticitat. Això vol dir que si volem utilitzar els **materials nous que ens ofereix la indústria**, com **el ferro colat o la planxa**, cal acontentar-se **reemplaçant els arcs de pedra per arcs de ferro** colat o de planxa? No, podem adoptar els principis, i si en adoptar-los **canviem el material, la forma també ha de canviar.**

[…] Hem de desenvolupar les aplicacions d'aquests materials nous i mostrar com, conservant els excel·lents **principis admesos per constructors pretèrits**, ens veiem empesos a **modificar les formes de l'estructura** […]. No hi ha, en línies generals, més de dues estructures: **l'estructura passiva, inerta, i l'estructura equilibrada**. Més que mai ens veiem portats a no admetre tan sols a aquesta última, tant per raó de la naturalesa dels materials utilitzats com per **motius econòmics** que cada dia són més imperiosos […].

Convencem-nos, una vegada més, que l'arquitectura no pot revestir formes noves si no les buscarà en una aplicació rigorosa d'una estructura nova. […] Tota ocupació dissimulada d'un mitjà no podria conduir formes noves […]. **Apoderem-nos simplement dels mitjans proporcionats pel nostre temps**, apliquem-los sense fer intervenir tradicions que no són visibles avui dia i només llavors podrem inaugurar **una nova arquitectura**.

ES VALORA:

1 Arquitectura del ferro

[0,25 punts]

2 Coherència de l'autor triat amb les paraules clau

[0,75 punts]

3

[3 punts en total 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals de l'**Arquitectura del ferro.**
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia al tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades a l'opció A i la correspondència del text amb les paraules subratllades al document de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme són els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

14. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

PRIMERA PART

[6 punts en total]

Ventall de la *soprano* Adelina Patti (1843-1919) d'estil isabelí de mitjan segle XIX.

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa als trets distintius del **Romanticisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1.

[2 punts]

El Romanticisme utilitza **materials de gran qualitat** com fustes exòtiques, metalls nobles, ivori (varetes del ventall) i elements de passamaneria, serrells, borles, galons i entapissats de vellut com a **símbols de prestigi**. El ventall aristocràtic era considerat un objecte sumptuari. Igual que els mobles, eren encàrrecs de la reialesa, la noblesa i una burgesia emergent amb **gust pel luxe i l'ostentació**. Varetes amples per a poder decorar amb **elements exòtics o de fantasia**. Les figures es retoquen amb fines línies d'or per ressaltar detalls o rivets. Representen fidelment la realitat (**verisme**) i són comunes les figuracions campestres: escenes en què els **personatges fan més aviat poses** que no pas simples positures, sovint amb instruments musicals i **riquesa en les vestidures,** com si fos una gran gala. Interès pels **temes idíl·lics** o **intimistes** (al ventall, el festeig). **Exaltació dels sentiments** i de tot allò commovedor (**sublimitat**). Escenes **ben colorides** que posen la base per a l'Impressionisme.

15. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Qüestió 2.

[2 punts]

Inici de la construcció de la xarxa ferroviària i gran desenvolupament industrial. Creixement econòmic a l'Europa occidental, però estancament a Espanya a causa de l'endarreriment de l'agricultura i la inexistència d'una burgesia emprenedora. Formació d'una burgesia catalana industrial. Proliferació de colònies industrials en el tèxtil del cotó. Noves formes de lleure, com ara els cafès, restaurants o teatres, i creació de cercles "exclusius" al voltant de la cultura i les arts, com ara el Cercle del Liceu de Barcelona o les acadèmies i societats econòmiques d'amics del país, d'esperit il·lustrat i elitista, i els ateneus del nou ciutadà lliurement associat per al debat i la producció cultural. Consolidació del sindicalisme durant el Bienni Progressista del Regnat d'Isabel II d'Espanya. Desamortitzacions de béns pertanyents a ordes religiosos per a la nova urbanització de les ciutats, i fi del règim senyorial amb la revolució industrial. Les idees polítiques del liberalisme garanteixen la llibertat de l'individu en limitar el poder de l'Estat i maximitzar el del mercat capitalista, i encaminen molts països cap a la democràcia, però les dones continuen sotmeses legalment als homes. Sorgeix el moviment sufragista.

16. PAU 2022 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 3

Qüestió 3.

[2 punts]

Es puntuarà amb 0,5 punts cada ítem correcte. L'ordre correcte és **B**, **A**, **C**. L'obra B pertany a la mateixa època.

Imatges ordenades

B - Giuseppe Verdi (1853). *La Traviata*. / A - Marianne Brandt (1924). *Tetera model MT 49*. / C - Fotografia d'Ernest Haas (1969). *Color-Field Painting. Helen Frankenthaler abocant pintura sobre un llenç*.

17. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1

PRIMERA PART [6 punts en total]

Campanya del perfum Fahrenheit 32 de Dior (2012).

Gaspar David Friedrich (1823-1824). *Das Eismeer* (Mar de gel).

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius del **Romanticisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació amb una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1.

[2 punts]

Importància del color per damunt de la línia. Els quadres s'omplen amb gradacions de llum efectistes i teatrals. Exaltació de la llibertat enfront de les regles academicistes. Interès per elements exòtics o de fantasia. S'oposa a la serenitat clàssica. Les composicions són dinàmiques per donar dramatisme. Exaltació dels sentiments i de tot allò commovedor (sublimitat). Culte al paisatge i a la immensitat de la natura davant del gènere humà. Paisatges melancòlics, tràgics i desolats. S'imposa el gust per les runes gòtiques, l'atmosfera freda i tot el que és nòrdic. Forta tendència nacionalista de cada país. La campanya Fahrenheit 32 manté l'essència de la pintura romàntica i la reforça fent aparèixer un home solitari al capdamunt del penya-segat com una referència a l'obra més coneguda de Friedrich i del Romanticisme, Viatger davant d'un mar de núvols.

18. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Qüestió 2.

[2 punts]

Caiguda de Napoleó i consolidació dels règims polítics de la Restauració que intenten esborrar tot el que està relacionat amb la Revolució Francesa. Època de grans canvis econòmics, socials, polítics i ideològics. La Revolució Industrial extén el capitalisme i la industrialització. La burgesia enriquida amb la industrialització i el começ arriba a tenir més pes econòmic que l'aristocràcia i es converteix en una classe que demana més participació política. La situació d'explotació de les classes baixes provoca el desenvolupament del moviment obrer. Socialisme i anarquisme són les ideologies que promouen aquest moviment. Les revolucions liberals impliquen que la burgesia tingui poder polític i el final de l'absolutisme i de la societat estamental, i es difon per Europa el Liberalisme polític. Ressorgiment dels nacionalismes. El desenvolupament científic i tecnològic avança gràcies a la industrialització i a la nova mentalitat. Noves formes d'expressió artística, com la fotografia o el cinema, experimenten un gran creixement.

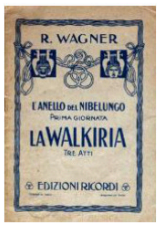
19. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3

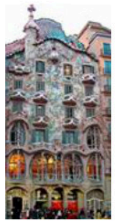
Qüestió 3.

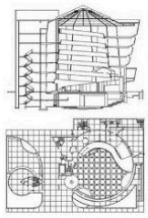
[2 punts]

Es puntuarà 0,5 cada ítem correcte. L'ordre correcte és **C, B, A**. L'obra C pertany a la mateixa tendència.

Imatges ordenades

C. Wagner (estrena el 1865). *La Walkiria* / B. Antoni Gaudí (1904). Casa Batlló / A. Frank Lloyd Wright (1956-1959). Museu Guggenheim de Nova York.

20. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 6 (Opció A)

SEGONA PART. Opció A

[4 punts]

Eugène Delacroix (1828). *Un lit défait* (Llit sense fer).

Tracey Emin. *My bed* (1998).

ES VALORA: **1. Romanticisme** [0,25 punts] / **2.** Coherència de l'autor o de l'obra triada amb la proposta [0,75 punts] / **3.** [3 punts]

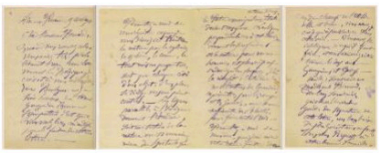

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals del **Romanticisme**.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en la realització la tasca.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.

21. PAU 2022 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 6 (Opció B)

Segona part. Opció B

[4 punts]

Carta de Paul Cézanne per aconsellar Emile Bernard.

Aix-en-Provence, 15 d'abril de 1094.

Estimat Sr. Bernard,

Quan rebi aquesta carta, probablement ja n'haurà rebut una altra enviada des de Bèlgica. M'han omplert de felicitat les expressions de simpatia artística que m'expressa en la seva carta.

Permeti'm repetir-li el que li vaig dir quan era aquí: tracti **la naturalesa per mitjà del cilindre, l'esfera i el con**, col·locats en perspectiva, de manera que cada costat d'un objecte, o d'un pla, es dirigeixi cap a un punt central. **Les línies paral·leles a l'horitzó donen amplitud a la secció de la naturalesa** o, si ho prefereix, a l'espectacle que el *Pater omnipotens aeterna Deus* exposa davant els nostres ulls. **Les línies perpendiculars a l'horitzó donen profunditat**. Ara bé, la naturalesa existeix per a nosaltres, els homes, més en profunditat que en superfície, i això explica la necessitat

---

d'introduir en les nostres **vibracions de llum, representades pels vermells i els grocs**, una quantitat suficient de **blaus, per a fer sentir l'espai**.

Permeti'm dir-li que he observat de nou l'estudi que va fer a la sala de baix; és bo. Crec que ha de continuar per aquesta via, vostè sap el que s'ha de fer i aviat li donarà l'esquena als Gauguin i als Van Gogh!

Faci arribar el meu agraïment a la senyora Bernard pels bons records que ha tingut el detall d'enviar al signatari d'aquesta carta, i una forta abraçada de *père* Goriot als seus fills.

Tots els meus respectes a la seva bona família.

ES VALORA:

1. Postimpressionisme

[0,25 punts]

2. Coherència de l'autor triat amb les paraules clau.

[0,75 punts]

3.

[3 punts en total]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals del **Postimpressionisme**.
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi a l'analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia en el tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades a l'opció A, i la correspondència del text amb les paraules subratllades al document de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme són els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

22. PAU 2022 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 6 (Opció A)

SEGONA PART. Opció A

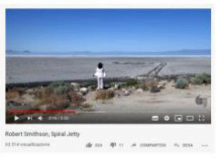
[4 punts]

Caspar David Friedrich. *El caminant sobre el mar de boira* (ca. 1818). Oli sobre tela.

Beth Harris i Steven Zucker *Smarthistory: Spiral Jetty* (1970). YouTube.

ES VALORA: **1 Romanticisme** [0,25 punt] / **2** Coherència de l'autor o de l'obra triada amb la proposta [0,75 punt] / **3** [3 punts]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals del **Romanticisme**.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en la realització la tasca.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.

23. PAU 2021 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 6 (Opció A)

SEGONA PART. Opció A

[4 punts]

Édouard Manet. Olympia (1863).

ES VALORA:

1 Impresionisme. Acceptem Realisme [0,25 punts]

2 Coherència de l'autor o de l'obra triada amb la proposta [0,75 punts]

3 [3 punts en total 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals de l'**Impressionisme**.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en la realització de la tasca.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada a l'estètica de la perspectiva, croquis o guió gràfic.

24. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1

PRIMERA PART [6 punts en total]

Antoni Gaudí. Casa Mila o la Pedrera (1906-1912).

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius del Modernisme
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1.

[2 punts] 0,4 punts identificar el moviment artístic / 0,4 punts cada característica formal.

L'edifici agafa tota una cantonada i tota la façana segueix la mateixa forma. Una **façana ondulada** amb absència de línies rectes perquè a **la natura** no n'hi ha, també les finestres són asimètriques i amb balcons amb baranes de ferro forjat amb decoració feta de **motius naturals i florals**. Es **valora el treball artesà**. **La distribució és irregular** i lliure gràcies a **l'estructura de ferro** que fa que **no calguin gaires més elements de suport**. A la planta baixa hi ha dues entrades independents que porten als dos patis a partir dels quals es distribueix l'interior i que aporten ventilació i llum natural. La planta recorda **l'estructura cel.lular** d'un organisme. Les **ondulacions li donen moviment** i sembla un ésser viu que aprofita tota la amplada del xamfrà. Tot l'edifici té una gran unitat plàstica. Aconsegueix que **l'identifiquem amb el món natural**. El modernisme és un estil que es caracteritza per buscar el retorn a la naturalesa com a reacció a les formes arquitectòniques de la Revolució Industrial. La burgesia va voler evidenciar la seva riquesa i posició social a través d'aquest moviment.

25. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 2

Qüestió 2.

[2 punts] 0,4 per cada esdeveniment

A principis del segle XX el sistema polític de la Restauració se sustentava en l'alternança en el poder dels partits polítics (liberal i conservador) utilitzant pràctiques caciquistes que no van funcionar a Catalunya. El partit dominant durant el primer terç del segle XX, la Lliga, lluitava contra el centralisme dels successius governs de Madrid i intentava frenar el conflicte del moviment obrer que anava creixent. A principis del segle XX Barcelona patia força agitació política i social per causes com el radicalisme demagògic, anticlericalisme o lluita contra la política conservadora de Maura. El 1909 es va desencadenar un violent moviment revolucionari que esclata una revolta a causa de la mobilització de reservistes i l'embarcament de tropes destinades a contenir els atacs marroquins a Melilla. És un període de moviment que es consolidarà amb la creació el 1918 de la Federació de Societats Obreres de la Casa del Poble.

26. PAU 2021 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 3

Qüestió 3.

[2 punts]

Es puntuarà 0,5 cada ítem correcte. L'ordre correcte és **B, C, A**. L'obra B pertany a la mateixa època.

Imatges ordenades

B – Charles Rennie Mackintosh. *Cadira Hill House* (1902-1904) / C – René Magritte. La traïció de les imatges (1929) / A – Roy Lichtenstein. Waam! (1963).

27. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

PRIMERA PART [6 punts en total]

Charles Barry i Augustus Pugin. *Palau de Westminster*, també conegut com *Parlament Britànic* o *The Houses of Parliament* / les *Cambres del Parlament* (1840-1865), Londres.

ES VALORA:
- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius del **neogòtic**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació mitjançant una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1. [2 punts] 0,4 punts per identificar el moviment artístic i 0,4 punts per cada característica formal.

Estil historicista-eclèctic, neogòtic. El Romanticisme posa de moda la recuperació dels estils del passat, especialment d'aquells considerats com a més representatius de cada nació. L'historicisme fou el corrent arquitectònic que es va inspirar en els estils del passat, imitant les seves formes i elements. En general, els edificis administratius, financers o palaus eren neoclàssics o neorenaixentistes, els edificis religiosos eren neomedievals (neogòtics, neoromans o neobizantins). L'estil neogòtic fou el més característic, pel seu simbolisme cristià i les seves connotacions nacionalistes. El *Palau de Westminster*, considerat un dels edificis més representatius de l'arquitectura historicista, es caracteritza per la seva gran extensió (el palau conté més de mil habitacions), el seu traçat simètric i la riquesa de les formes neogòtiques inspirades en el gòtic anglès. Trien l'estil neogòtic perquè els britànics consideraven que l'origen del parlamentarisme que caracteritzava el seu sistema polític tenia l'origen a l'Edat Mitjana.

28. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 2

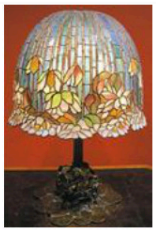
Qüestió 2. [2 punts] 0,25 per cada esdeveniment i 1,25 per la relació amb context sociocultural.

Segle XIX; època de canvis econòmics, socials, polítics i ideològics. **Revolució industrial**, iniciada a Anglaterra en la segona meitat del s. XVIII, es difon per Europa, estenent el capitalisme i la industrialització. Noves fonts d'energia i noves indústries. Burgesia amb més pes econòmic. L'explotació de la classe baixa provoca el desenvolupament del moviment obrer. Socialisme i anarquisme foren les ideologies d'aquest moviment per corregir la injustícia social. **Creació d'estats liberals** de 1820, 1830 i 1848 que signifiquen la presa de possessió del poder polític per la burgesia, el final de l'absolutisme i de la societat estamental, i la difusió per Europa del liberalisme polític i del nacionalisme. **Colonització d'Àfrica**. Creació de grans imperis colonials a Asia i Àfrica per controlar nous mercats.
Xina: la Guerra de l'Opi. Tractat de Nanking que obliga la Xina al lliure comerç. La **independència d'Amèrica Llatina** es va donar per causes internes i externes, com la incapacitat de la metròpolis per fer front a les exigències de reforma administrativa, renovació social i política i expansió econòmica de les seves colònies.

29. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 3

Qüestió 3. [2 punts] Es puntuarà 0,5 cada ítem correcte. L'ordre correcte és **A,C,B**. L'obra A és la realitzada la segona meitat del segle XIX.

A) Georges Seurat. *Tarda de diumenge a l'illa de la Grande Jatte* (1884), puntillisme, neoimpressionisme. B) Louis Comfort. *Llum de taula Tiffany* (ca. 1900-1910), modernisme als EUA. C) Henri Cartier Bresson. *Hyères, France* (1932), fotografia humanista.

30. PAU 2020 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 6 (Opció B)

SEGONA PART. Opció B
[4 punts]

Extracte del *Diari* d'Eugène Delacroix durant el viatge al Marroc on realitza esbossos de color i de llum i redacta notes amb la finalitat d'agafar informació per a la posterior realització de *La boda jueva* el 1841.

Dimarts 21 de febrer. La boda jueva. Els moros i els jueus a l'entrada. Els dos músics. El violí, el polze a l'aire, el revers de l'altra mà molt ombrejat, clar l'envela, el "haik" sobre el cap, transparent en algunes parts; taques blanques, l'ombra al fons. El del violí; assegut sobre els talons i la gel·laba. Negre a sota, entre tots dos. La funda de la guitarra sobre els genolls del músic; molt fosc cap a la cintura, armilla vermella, adorns bruns, blau darrere el coll. Una ombra sobre el braç esquerre que ve de davant, el "haïk" sobre el genoll. Mànigues de camises arromangades de manera que deixrn veure fins el bíceps; fusteria verda al costat; una berruga sobre el coll, nas curt.

Al costat del músic del violí, una bella dona jueva; armilla, mànigues, or i amarant. Ella destaca meitat sobre la porta, meitat sobre el mur. Més endavant, una dona més gran amb molt blanc que l'amaga quasi per complet. Les ombres molt reflectants, blanc dins les ombres.

Un pilar destaca davant. Les dones de l'esquerra esgalonades com gerros de flors. El blanc i l'or dominen als seus mocadors grocs. Nens per terra davant d'elles.

Al costat del guitarrista, el jueu que toca la pandereta. La seva figura destaca d'entre les ombres que amaguen una part de la del guitarrista. La part de darrere del cap destaca sobre el mur. Una punta de la gel·laba sobre el guitarrista. Davant d'ell, amb les cames creuades, el jove jueu aguanta el plat. Vestit gris. Es recolza sobre la seva esquena un infant jueu d'uns deu anys.

Contra la porta de l'entrada, Prisciada; mocador violaci sobre el cap i sota el coll. Més jueus asseguts sobre els esglaons; vistos a mitges sobre la porta, il·luminats amb molta vivesa sobre el nas, com un tot dret davant de l'escala; una ombra reflectida i destacant-se sobre el mur, reflex en un groc clar.

A dalt les dones jueves estan recolzades. Una a l'esquerra, amb el cap nu, molt bruna, destaca sobre el mur il·luminat pel sol. [...]
Les dones a l'ombra a prop de la porta, però amb molts reflexos.

ES VALORA:

1. Romanticisme (orientalisme) [0,25 punts] / **2.** Coherència de l'autor triat [0,75 p.] / **3.** [3 p. 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals del **romanticisme**.
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-ne, així com criteri estètic propi en analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada al tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la representació respecte de les imatges donades a l'opció A i la correspondència del text amb les paraules subratllades al document de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme són els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.

31. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 4

Claude Monet. *Impressió. Sol ixent* (1872), i portada de la partitura *La mer*, de Debussy (1905).

ES VALORA:
- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius de l'**impressionisme**.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació amb una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 4. [2 punts] 0,5 punts per cada característica formal.

L'impressionisme cerca copsar en les obres la temporalitat, l'aparença fugissera del fenomen que vol representar (influència de la fotografia i del gravat japonès). Pintar *au plain air* (a l'aire lliure) és una exigència per poder captar aquests moments de canvi. La descripció de la forma queda relegada a un segon pla, el pintor cerca captar les condicions d'il·luminació de la sortida del sol. La pintura passa a ocupar-se de la llum i el color i en cap cas de la descripció formal del volum. Les formes estan descrites a través de pinzellades soltes. Rebuig del clarobscur, que es substitueix pels contrastos entre colors. L'obra demostra un estudi i investigació profunda sobre el color i la percepció. Aquest quadre va donar lloc al nom del moviment.

32. PAU 2020 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 5

Qüestió 5. [2 punts] Relació entre l'obra de Monet i la música de Debussy / en el cas que reconegui la imatge de la partitura *La gran onada de Kanagawa* (ca. 1830) de Katsushika Hokusai com a màxim 0,5 punts.

La música impressionista té un temps més lliure, experimenta amb el timbre, convertint aquest en el factor més important com el color i la llum per a la pintura. D'aquesta manera, s'aconseguien efectes mai aconseguits anteriorment. Una font important de la inspiració de Debussy és la naturalesa, els records de les impressions sentides davant d'ella, fet que fa pensar amb la importància que Monet i els pintors impressionistes donen al paisatge, al contacte íntim de l'artista amb la natura. La imatge triada per a la portada de la partitura de l'obra de Debussy és un fragment de l'estampa xilogràfica *La gran onada* de Katsushika Hokusai, especialista en ukiyo-e. Monet col·leccionava estampes entre les quals hi havia *La gran onada* i Debussy, apassionat pel mar i les estampes orientals, tenia una còpia d'aquesta estampa al seu estudi i va demanar que la imatge fos la portada de la partitura original.

OBSERVACIÓ: si l'alumnat centra l'argumentació en el sistema musical, es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la música respecte de les arts plàstiques a través de termes com ara tonalitat, valor, escala cromàtica, estructura melòdica, harmonia, interval, acord, tetracord, sets (grups de notes) o cadència. També la memòria semàntica vinculada.

- No es valora l'opinió d'estar-hi d'acord o no, sinó l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Els terços de segle i també les dècades es consideraran correctes per datar les aportacions artístiques.
- L'alumnat pot combinar grafismes i/o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

33. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

PRIMERA PART [6 punts en total]

William Turner. *Tempesta de neu al mar: vaixell de vapor davant la bocana del port*, ca. 1842.

ES VALORA:
- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius dels moviments artístics.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

Qüestió 1. [2 punts] 0,4 punts per cada característica formal.

Tot i que els mateixos impressionistes no van reconèixer la influència directa de les obres de Turner, en va ser precursor donat que es poden relacionar un seguit de característiques formals: la pinzellada fluida i solta de color i de matèria, la necessitat d'aproximar-se a la natura, de captar-la "*en plein air*" (a l'aire lliure), la importància del color, creant superfícies borroses i colors intensos, el desig de reproduir l'atmosfera realitzant acurats estudis de llum i ombra vivint l'experiència de la llum, les composicions dinàmiques i el culte al paisatge.

34. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 2

Qüestió 2. [2 punts] 0,75 per cada esdeveniment i 0,5 comparació amb Turner

El segle XIX fou una època de profunds canvis econòmics, socials, polítics i ideològics, que van influir en les manifestacions artístiques: L'expressió viva, l'exaltació de la llibertat, la imaginació i el sentiment enfront de la raó, el liberalisme enfront del despotisme il·lustrat. La caiguda de Napoleó i la consolidació dels règims polítics de la Restauració que intenten esborrar totes les restes de la Revolució Francesa. Moviment abanderat dels ideals revolucionaris. El desenvolupament científic i tecnològic avança gràcies a la industrialització. La Revolució Industrial, iniciada a Anglaterra a la 2a meitat del segle XVIII, es difon per Europa estenent el capitalisme i la industrialització. L'obra de Turner representa aquesta exaltació de la llibertat, dels sentiments i l'atmosfera que produeixen les indústries. En la seva obra *Pluja, vapor i velocitat. El gran ferrocarril de l'Oest* de 1844 mostra l'impacte de les noves fonts d'energia i les noves tecnologies d'aquest període.

OBSERVACIÓ: si l'alumnat centra l'argumentació en el sistema musical, es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la música respecte de les arts plàstiques a través de termes com tonalitat, valor, escala cromàtica, estructura melòdica, harmonia, interval, acord, tetracord, *sets* (grups de notes) o cadència. També la memòria semàntica vinculada. Exemple: paral·lelismes amb les òperes i composicions que eren l'expressió de situacions emocionals i violentes, l'interès per la naturalesa donant un paper destacat a la tempesta, allaus, focs, enfonsament de vaixells, erupcions volcàniques i altres manifestacions que situaven a l'ésser humà en mans de les forces irracionals de la natura. Relacions amb Ludwig van Beethoven, Giuseppe Verdi i Richard Wagner.

35. PAU 2020 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 3

Qüestió 3. [2 punts] Es puntuarà 0,5 cada ítem correcte. L'ordre és **C,B,A**. L'obra **C** pertany a la primera meitat del s. XIX

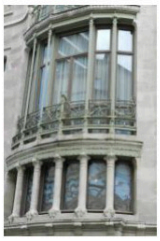
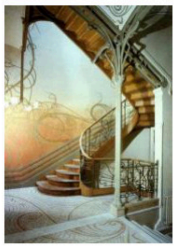
C - Caspar David Friedrich. *Monjo a la vora del mar* (1808 o bé 1810), Romanticisme / **B** – Domènech i Montaner. *Palau de la música catalana* (1905-1908) modernisme català / **A** - Mark Rothko *No.61 Rust and Blue* (1953), expressionisme abstracte.

36. PAU 2019 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Exercici 1 [3 punts]
Víctor Horta. *Casa Tassel* (1892-1893) a la Rue Paul-Emile Jansonstraat, Brussel·les, Bèlgica.

ES VALORA:
- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius dels moviments artístics.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

1.1 [1 punt] 0,2 punts per identificar el moviment artístic i 0,2 punts per cada característica formal.

Estil a*rt nouveau* o modernisme. Promou un apropament a les formes de la natura, especialment les vegetals. Utilitza la línia corba i ondulant i l'asimetria, tant en les plantes i alçats dels edificis com en la decoració. Accentua els elements decoratius, no hi ha res que no tingui funció ornamental, incloent-hi els petits detalls com les manetes de les portes i els llums. Dona importància al vidre. Reclamen l'art per a tothom i el retorn a l'artesania. Estudien les qualitats decoratives del ferro. Fines columnes de ferro combinen la funció de suport amb la decorativa i permeten prescindir dels murs de càrrega. Bigues de ferro al sostre visibles com un element decoratiu més. Respecta l'escala humana. Capitells amb inspiració de tipus exòtic o de fantasia. Actitud que tendeix a la sensualitat i a la complaença dels sentits.

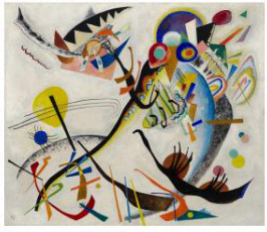
1.2 [1 punt] 0,1 per cada nom fins a 0,3, i la resta, pel context sociocultural.

Art nouveau (França i Bèlgica), *jungendstil* (Alemanya), *sezession* (Àustria), *floreale* o *liberty* (Itàlia), modernisme (Espanya i Països Catalans), *modern style* (Anglaterra), *Tiffany* (Estats Units d'Amèrica), etc. El moviment es va fer ressò de la creixent oposició a la societat fortament industrialitzada que s'havia implantat a Gran Bretanya durant l'època victoriana al segle XVIII. El suposat progrés que la industrialització aportava a la societat va ser debatut pels pensadors que veien com la misèria creixia en les capes socials més baixes. A nivell artístic, es criticava la fabricació mecanitzada dels objectes i la falta de dignitat en la vida laboral. Es defensava la idea de millorar la qualitat de vida guarnint la casa d'objectes fets amb cura, utilitzant materials nobles i dissenyats i fabricats amb mètodes de l'artesania tradicional perduda, que es volia equiparar a les *arts majors*: la pintura, l'escultura i l'arquitectura. Aquesta és la ideologia que uneix les diferents manifestacions artístiques que es van donar arreu del món com a seguidores del moviment *Arts and Crafts*. L'adaptació a les característiques de cada país on s'aplicaven aquests principis farà que les obres qualificades com a modernistes siguin visualment molt diferents.

1.3 [1 punt] Es puntuarà 0,25 cada ítem correcte. L'ordre correcte és B, A, C. L'obra A és la que pertany al mateix moviment que la *Casa Tassel*. No és necessari respondre amb el nom de l'autor ni el títol de l'obra.

B

A (modernisme)

C

B: Josep Vilaseca i Casanovas. *Arc de triomf* (1888), arquitectura eclèctica / A: Hector Guimard. *Bench for a Smoking Parlour* (1897), mobiliari modernista / C: Vasili Kandinsky. *Segment blau* (1921), pintura abstracta.

37. PAU 2018 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 2

Exercici 2 [3 punts]

Camille Pissarro. *Le Grand Noyer et le Pré* («La gran noguera i el prat») (1890) / *Hyde Park* (1890).

ES VALORA:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins a l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa als trets fonamentals de l'impressionisme.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diferents èpoques.
- Usar la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

2.1 [1,5 punts]. 0,5 per cada concepte sobre la pinzellada impressionista.

El vidre desdibuixa els contorns del que s'observa i així aconsegueix crear la impressió d'un instant fugaç de brisa. Els pintors impressionistes es van adonar que la llum clara del dia pot absorbir el color i la forma de les coses fent-ne desaparèixer els contorns. Volien aconseguir una representació similar a la forma natural de veure les coses que, a certa distància, ja no es presenten detallades, sinó confuses i borroses, i que la nostra percepció visual s'encarrega de reconstruir.

2.2 [1,5 punts]. 0,5 per cada aportació del moviment impressionista.

Per representar la realitat, els impressionistes:
- Renunciaven a la jerarquia acadèmica que prioritzava el «quadre d'història» i es dedicaven a pintar paisatges, retrats, bodegons.
- Els impressionistes abandonen l'estudi, pinten a l'aire lliure i se submergeixen a la ciutat per retratar-ne els diferents aspectes.
- Temes inspirats en la vida quotidiana, renuncien al simbolisme i van contra les tradicions clàssiques i els cànons de l'acadèmia.
- Seduïts per la instantaneïtat de la fotografia, per ells la percepció d'allò que és imminent era una premissa important.
- Es concentraven en els valors cromàtics i en la seva distribució, així com en la materialització de la forma i el joc entre llums i ombres.
- Treballaven amb velocitat per capturar els efímers efectes lluminosos.
- No barrejaven els colors a la paleta, la proximitat de les pinzellades d'un sol color creava la sensació òptica de la barreja.
- Per primera vegada es posen en joc coneixements de la psicologia de la percepció: les taques de color dissoltes dels quadres impressionistes concorden amb els esquemes visuals del món que tenim i així es converteixen en una imatge recognoscible.

- No es tindrà en compte la resposta «sí» o «no» sobre si els vidres aconsegueixen l'efecte impressionista o no; el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Es valorarà la voluntat de combinar grafismes i/o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

Segona part. Opció A

38. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

Primera part [6 punts en total]

Exercici 1 [3 punts]
***Els afusellaments del 3 de maig*, de Francisco de Goya (1814) i**
***Massacre a Corea*, de Pablo Picasso (1951).**

ES VALORA:

- Comprensió de l'estructura compositiva de la imatge establint comparacions.
- Memòria visual pel que fa referència als trets distintius dels moviments artístics.
- Memòria semàntica respecte al context social i les manifestacions de la cultura artística.
- Vinculació de l'anàlisi formal i la seva interpretació a una argumentació crítica.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

1.1 [1 punt (0,33 punts per cadascun)].

La llum: il·lumina la víctima central i el grup que està a punt de ser afusellat i deixa la resta del quadre en forta penombra. La llum del fanal separa víctimes de soldats i il·lumina la camisa blanca i el vermell de la sang del terra. El color: paleta reduïda de tonalitats fosques (negres, grisos, marrons i tocs de verd) sobre les quals destaquen el blanc i groc de la figura central i el fanal, i el vermell de la sang. Pinzellades llargues, gruixudes i violentes que accentuen l'expressivitat. Composició: desordre del grup dels condemnats i l'ordre (disposats en diagonal) dels militars.

1.2 [1 punt (0,5 punts per cadascun)]

Des del bombardeig de Gernika, Picasso es mostra molt actiu contra la guerra. Durant la guerra de Corea (entre Corea del Nord, recolzada per la Xina i la Unió Soviètica, i Corea del Sud, recolzada pels EUA), pinta el quadre *Massacre a Corea*, inspirat clarament en *Els afusellaments del 3 de maig*, de Goya. El 2 de maig de 1808 el poble de Madrid es va revelar contra els invasors francesos (Càrrega dels Mamelucs) i l'endemà els detinguts van ser afusellats sense judici per ordre del mariscal Murat. Ambdós representen unes víctimes a les quals se'ls ha robat la dignitat i que estan exposades a un terror brutal sense sentit.

1.3 [1 punt]. Es considera 1 punt situar tres fets [3 x 0,33 punts c/u] mencionats a la resposta, o altres fets sempre que estiguin vinculats a l'argumentació escrita. Exemples de fets que podríem trobar a la resposta:

1804. Napoleó es corona emperador de França.
1808-1814. Guerra de la Independència espanyola.
1810-1820. Goya realitza *Els estralls de la guerra*.
1819-1823. Goya pinta les *pintures negres*.
1937. Bombardeig de la població basca de Gernika durant la Guerra Civil Espanyola i Picasso pinta *El Gernika*.
1937. Exposició Internacional de París. *El Guernika* s'exposa al Pabelló Espanyol.
1950-1953. Guerra de Corea.
1981. *El Gernika* arriba a Espanya una vegada restablertes les llibertats democràtiques.

39. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 2

Exercici 2 [3 punts]

Esquerra: Edouard Manet, *El dinar campestre* (1862). Dreta: Mario Sorrenti, imatge de la campanya publicitària de la marca *Yves Saint Laurent* de 1999.

ES VALORA:

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Memòria visual pel que fa referència als trets fonamentals de l'impressionisme.
- Identificar els autors i contextualitzar les seves aportacions en l'entorn social.
- Analitzar i interpretar les diverses formes d'expressió artística de diferents èpoques.
- L'ús de la terminologia adequada en l'estètica, la producció i la difusió de l'obra cultural.

2.1 [1,5 punts] 0,5 per elements modificats a la fotografia.

- El treball de Manet originalment compta amb dos homes ben vestits que tenen un pícnic amb dues dones. En la campanya publicitària, Kate Moss porta un vestit de ratlles i els dos homes es recolzen sobre la màrfega i estan totalment nus. Destaquen les diferents posicions de les mans de les dones.
- La dona de Manet és molt sensual i en canvi a la fotografia Kate Moss presenta una imatge andròginа amb jaqueta de ratlles.
- Ha desaparegut la dona del fons i el bosc pren menys importància.
- El bodegó del primer terme pren molta importància amb les pomes vermelles.

2.2 [1,5 punts] 0,5 per cada raonament de la causa de les modificacions a la fotografia.

- Equiparació de l'home i la dona com a mostra del canvi que s'ha produït en la nostra societat.
- La campanya publicitària va adreçada a un públic femení i es vol mostrar una dona amb caràcter.
- Les pomes vermelles simbolitzen el pecat, la temptació, el desig, i al·ludeixen a una dona moderna, lliure i independent amb poder adquisitiu i llibertat de compra.
- Apropiació de l'obra de Manet canviant el domini central del camp visual per donar rellevància a la marca.

- No es tindrà en compte l'opinió d'estar d'acord, o no, perquè el que es valora és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels seus trets fonamentals.
- Es valorarà la voluntat de combinar grafismes i/o microdibuixos amb el text per desenvolupar la proposta.

40. PAU 2018 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 3

Segona part. Opció A

Exercici 3. [4 punts]
Antoni Gaudí. *La Casa Batlló*, 1904-1906.
Lluís Masriera*. Agulla de pit*, (primer terç del segle xx).

ES VALORA:

3.1 [0,5 punt] Modernisme

3.2 [0,5 punt] coherència de l'autor triat amb la proposta

3.3 [3 punts en total 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar els autors a través dels trets fonamentals del Modernisme.
- Interpretar les creacions de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada a l'estètica de la perspectiva, croquis o guió gràfic.
- Originalitat de la proposta.

Segona Part. Opció B
Exercici 3. [4 punts]

ES VALORA:

3.1 [0,5 punt] Dadaisme

3.2 [0,5 punt] coherència de l'autor triat amb les paraules clau

3.4 [3 punts en total 0,5 c/u]

- Establir connexions entre els diferents àmbits de producció artística fins l'actualitat.
- Identificar i contextualitzar l'autor a través dels trets fonamentals del Dadaisme.
- Interpretar el text de forma crítica i argumentada des del procés de producció.
- Interès per l'art i capacitat de gaudir-hi, així com criteri estètic propi en analitzar el text.
- Reflexionar sobre el canvi històric des del s. XIX en la difusió i recepció de l'obra cultural.
- L'ús de terminologia adequada al tipus de font documental i manifestació cultural.

OBSERVACIÓ: es valoraran les correspondències sensorials i estructurals de la creació respecte de les imatges donades a l'opció A com al text de l'opció B. L'erudició respecte de dades lingüístiques o gràfiques quedarà en un segon terme, perquè el que es valorarà en primer terme és l'opinió crítica i els fonaments de l'argumentació a través dels trets fonamentals del moviment artístic que s'hagi identificat.
Segona part. Opció C

Exercici 3. [4 punts]

A B

C D

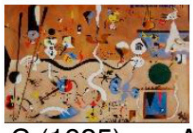

3.1 Indiqueu quina d'aquestes imatges pertany al Neogoòtic. [0,5 punt]

B *Parlament de Londres* / Charles Barry y Augustus Pugin/ historicisme, neogòtic

3.2 Ordeneu cronològicament les imatges. [0,5 punt]

B (1840-1865) D (1910) C (1925) A (1953)

3.3 [1 punt en total 0,5 c/u]

C AUTOMATISME / Tècnica bàsica emprada pel surrealisme.
D ESSÈNCIA DE LA FORMA / Simplificació extrema de la forma, arribar a l'essència.

3.4 [2 punts] Cronologia [0,20] + Context històric i cultural. [mínim 4 x 0,45 c/u = 1,80]

1840 (admetem primer terç del s. XIX)
Segle XIX època de canvis profunds: Revolució Industrial, Creació d'Estats Lliberals parlamentaris, la Colonització d'Àfrica, Xina: la Gerra de l'Opi (Tractat de Nanking) i la independència de Llatinoamèrica. L'estil neogòtic va ser el més característic, degut al seu simbolisme cristià i les seves connotacions nacionalistes, doncs els europeus veien en l'Edat Mitjana el seu origen nacional. Els estats lliberals i nacionals europeus, governats per la burgesia, fan prevaler la creació d'una arquitectura representativa de la seva identitat nacional.

1910 (admetem inici del s. XX)

Període molt convuls: rivalitat colonial entre potències europees, Primera Guerra Mundial (1914-1919), Revolució Russa (1917), naixement del feixisme i del nazisme. L'art es revitalitza davant un món en crisi. L'artista fa recerca d'elements nous i provocadors. L'art deixa d'interessar-se per representar la realitat externa del que veiem i busca expressar les vivències interiors de l'artista. Sorgeixen les avantguardes del segle XX que trenquen amb la tradició. Importància dels manifestos artístics: Els futuristes van fer més de 50 manifestos

1925 (admetem primer terç del s. XX)

La situació històrica de postguerra exigeix un art nou que arribi al fons de l'ésser humà en la seva totalitat. Teories de Sigmund Freud, teràpies de psicoanàlisi. 1922 Mussolini marxa sobre Roma. 1923 Hitler marxa sobre la *Feldherrnhalle* de Munich. 1924 André Breton escriu el primer Manifest Surrealista. 1925 inici de la guerra de Marroc.

1953 (admetem anys 50)

Moment en que l'art americà aconsegueix trobar la seva pròpia identitat i desvincular-se de la influència de l'art europeu. Presencia d'importants artistes de les avantguardes europees a Nova York després de l'inici de la Segona Guerra Mundial. 1954 inici de la Guerra del Vietnam. 1956, primera obra Pop Art, Richard Hamilton.